

J. TUĆAN, Dvije dame

U XVIII. st. spominju se u selu dvije kule, a uz more su opat Grubišić te makarske obitelji Ivanišević i Lučić-Pavlović sagradili barokne ladanjske vile. - U zaseoku Pašalići nalaze se renesansna crkvica Sv. Mihovila i crkva Sv. Kate s romaničkom tranzenom, uzidanom na pročelju.

LIT.: N. Božanić-Bezić, Arheološki nalaz na groblju u Tučepima, Prilozi - Dalmacija, 1962. - Ista, Srednjovjekovna crkva sv. Jurja u Tučepima, Peristil, 1963, 5. - Ista, Kule u Makarskom primorju, Makarski zbornik, I, Makarska 1970 - 1971, str. 319. N. B. B.

TUĆAN, Jasenka, tapiseristica (Slavonski Brod, 4. VIII. 1947). Diplomirala na Pedagoškoj akademiji u Rijeci 1982 (J. Diminić). Od 1987.

D. TURATO, stambene zgrade u Omišliu

živi u Belgiji (Liège). U početku se bavila macraméom (poslije 1970), ističući elementarnost materijala i slobodne ritmove čvorova. Slijede tapiserije bliske informelu, naglašenih strukturalnih i taktilnih vrijednosti površine (Sprudovi, Obluci). Poslije 1977. tapiserije se osamostaljuju u prostoru, postaju objekti ili instalacije (Premoštenje). Oko 1982. tkanje postaje plošno, a crtež i boja sve važniji. Ciklus Dama s jednorogom postmodernistička je reinterpretacija kasnogotičke franc. tapiserije nadahnute srednjovj. legendom (San jednoroga, Dvije dame, Zlosretni susret). -Samostalno je izlagala u Zagrebu, Trogiru, Beogradu, Rovinju, Poreču, Slavonskome Brodu, Aranđelovcu, Torinu, Milanu, Parizu, Clunyju, Liègeu i Bruxellesu.

LIT.: Z. Golob, Jasenka Tućan (katalog), Zagreb 1974. — K. Prijatelj, Jasenka Tućan (katalog), Split 1978. – T. Maroević, Jasenka Tućan (katalog), Poreč 1982. – V. Bužančić, Z. Rus, J. Depolo i V. Maleković, Jasenka Tućan (katalog), Zagreb 1986. – J. Depolo, Tapiserija u Hrvatskoj (katalog), Zagreb 1988. – J. Depolo, Jasenka Tućan – Izložba tapiserija Lepeze (katalog), Zagreb 1993.

TUDOR, Mladen, fotograf (Split, 29. XI. 1935). Završio Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1955. Bio je fotoreporter u izdavačkoj kući »Vjesnik« 1957-74. Od 1960. putuje domovinom i svijetom, te snima život i ljude na način life-fotografije. Samostalno je izlagao u Zagrebu, Splitu, Novome Mestu, Đakovu i Ljubljani. Među knjigama što ih je opremio fotografijama ističe se Sinjska alka (Beograd 1987).

TUDJINA BADURINA, Marina → BADURINA TUDJINA, MARINA

TUHELJ, selo u Hrvatskom zagorju, S od Klanjca. Župna crkva Sv. Marije jednobrodna je kasnogotička građevina, više puta pregrađivana. Poligonalno svetište, s prigrađenom sakristijom, poduprto potpornjima, presvođeno je križnim svodom. Uz glavno pročelje nalazi se kasnobarokni zvonik. Potporni piloni u brodu (ugrađeni nakon potresa) tvore bočne niše nalik na plitke kapele; na njima počiva novi križni svod. Ulazna su vrata od kovana željeza (1805). U crkvi se nalazio vrijedan barokni namještaj iz razdoblja XVII – XIX. st. (tri barokna oltara, klasicistička propovjedaonica); kaleži su iz 1616. i 1774, tri rokoko ciborija iz 1690. Veliko brončano »Raspeće« rad je A. Augustinčića (1942). Na crkvi su dva kamena ranobarokna kipa: »Tužni Krist« (prenesen s pila) i Pietà. Na zvoniku su bila zvona iz 1636 (majstor Michael Men...), 1667. i 1737 (iz Zagreba). - U kapeli Sv. Josipa (1721) oltar s likom donatora J. M. Augustića (1733).

LIT.: Gj. Szabo, Spomenici kotara Klanjec i Pregrada, VjHAD, 1912, str. 233-234. - Isti, Kroz Hrvatsko Zagorje, Zagreb 1939, str. 41. - L. Dobronić, Kovane rešetke na arhitektonskim spomenicima sjeverne Hrvatske, Arhitektura, 1953, 4, str. 48. - D. Baričević, Pregled spomenika drvorezbarstva i skulpture XVII. i XVIII. stoljeća u najzapadnijem dijelu Hrvatskog zagorja, Ljetopis JAZU, 1969, 73. - A. Horvat, Pregled spomenika kulture s područja općine Klanjec, Kaj, 1979, 3. – D. Vukićević-Samaržija, Gotičke crkve Hrvatskoga zagorja, Zagreb 1993.

TUK, Sunčanica, slikarica (Sarajevo, 31. III. 1944). Diplomirala na Akademiji u Zagrebu 1971 (Š. Perić). U početku slika apstraktne slike s asocijativnim elementima (Kompozicija I, 1972). Od osamdesetih godina, zaokupljena problematikom primarnoga slikarstva, stvara slike-objekte i objekte-instalacije (Konstrukcija, 1987; Diptih, 1990; Niz, 1994). -Samostalno izlagala u Koprivnici, Varaždinu, Bjelovaru, Zagrebu, Čakovcu i Velikoj Gorici.

LIT.: I. Šimat Banov, Sunčanica Tuk (katalog), Koprivnica 1989. - M. Špoljar, Sunčanica Tuk (katalog), Čakovec 1993. - N. Beroš, Sunčanica Tuk (katalog), Velika Gorica 1994. K. Ma.

TUMBA, brežuljak s ruševinama utvrde pokraj sela Brgat Gornji nedaleko od Dubrovnika. Podignuta je 1430. u suhozidu, a učvršćena prema nacrtu Onofrija della Cave jarkom i drvenom kulom 1441, te nadozidana 1451. Francuzi je obnavljaju 1809, nazvavši je Fort Delgorgue, a Austrija je održava do kraja XIX. st.

LIT.: L. Beritić, Problemi zaštite i spasavanje urbanističkih cjelina i utvrda na području bivše Dubrovačke Republike, Zbornik zaštite spomenika kulture (Beograd), 1963, 14.

TURANJ NA KORANI, prigradsko naselje Karlovca na desnoj obali Korane. Njegov se postanak vezuje uz gradnju drvene kule 1582, kojoj je bila svrha obrana novoizgrađenoga mosta preko Korane i održavanje predstraže pred novopodignutom karlovačkom tvrđavom. Oko kule se razvija »palanka« za smještaj vojnika, opkoljena jarkom i palisadama. U prvoj pol. XVIII. st. mjesto drvene podignuta je zidana kula, a oko nje drvene zgrade za smještaj vojske. – Naselje je stradalo u ratu 1991 – 92.

LIT.: Z. Horvat i M. Kruhek, Stari gradovi i utvrđenja u obrani Karlovca u XVI. i XVII. stoljeću, u knjizi: Karlovac 1579-1979, Karlovac 1979, str. 74-75. - Isti, Graditeljska baština karlovačkog Pokuplja, Karlovac 1993.